

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžk/2/2021
Identifikačné číslo spisu: 7019200752
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7019200752.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu (spravodajca) a sudcov JUDr. Milana Moravu a JUDr. Petry Príbelskej, PhD. v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): C. J., nar. XX.XX.XXXX, W., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, Murgašova 3, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaKE 19125/2019, ČRZ.: 131396/2019 zo dňa 05.09.2019, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/157/2019-22 zo dňa 2. júla 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalobcu) proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/157/2019-22 zo dňa 2. júla 2020 z a m i e t a.

Účastníkom konania náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KaKE 19125/2019, ČRZ.: 131396/2019 zo dňa 05.09.2019 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“). Napadnutým rozhodnutím žalovaný podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 327/2005 Z. z.“) nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava V. v právnej veci o zaplatenie 15 971,41,- euro s príslušenstvom, vedenej pod sp. zn. 3CbZm/49/2013 z dôvodu, že žalobca ako žiadateľ nespĺnil podmienku materiálnej núdze, ktorá je nevyhnutným predpokladom priznania nároku na poskytovanie právnej pomoci.

2. Krajský súd konštatoval, že žalobca nespĺňal zákonnú podmienku materiálnej núdze podľa § 6 a § 6a zákona č. 327/2005 Z. z., pretože jeho započítateľný príjem v mesiaci podania žiadosti o právnu pomoc

- máj 2019 vo výške 385,40,- euro presahoval výšku 1,4-násobku životného minima (294,28,- euro) a aj výšku 1,6-násobku životného minima (336,32,- euro) pre jednu plnoletú fyzickú osobu platnú od 01.07.2019. Súčasne považoval postup žalovaného za zákonný aj pokiaľ išlo o postup podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., podľa ktorého žalovaný môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

3. Žalobca ako sťažovateľ podal včas kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že hoci je pravdou, že zmenkové konanie, ktoré bolo dôvodom pre požiadanie o právnu pomoc nevyžaduje obligatórne právne zastúpenie, avšak zmenková problematika je pre neho neznámou problematikou a vzhľadom na výšku zmenkovej sumy, ktorá je predmetom konania je zrejmé, že bez služieb advokáta v konaní nebude úspešný. Uvedené mal podľa neho krajský súd vyhodnotiť ako primerané okolnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že neposkytnutie právnej pomoci alebo neposkytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou by malo vážne následky alebo spôsobilo vážnu ujmu na právach žiadateľa alebo osôb odkázaných na neho výživou. Nestotožnil sa so záverom krajského súdu, že nemožno zohľadniť jeho výdavky, keďže z ním predložených dokladov vyplýva, že neslúžia na jeho osobnú spotrebu a ich výšku nevie ovplyvniť, pričom v čase podania žiadosti nemal ani zárobkové možnosti, ani majetok a z 37,95,- euro mesačne si nemôže zaplatiť advokáta v predmetnej zmenkovej veci, kde jeden úkon právnej pomoci pri tarifnej odmene dosahuje stovky eur.

4. Žalovaný sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnil s napadnutým rozsudkom krajského súdu a opätovne poukázal na to, že žalobca nespĺňal zákonnú podmienku spočívajúcu v tom, že sa nachádza v stave materiálnej núdze. Kasačnú sťažnosť navrhol zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju zamietol podľa § 461 SSP.

6. Podľa § 6b zákona č. 327/2005 Z. z., ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci, môže centrum v prípadoch podľa § 6a ods. 1 <. poskytnúť právnu pomoc aj bez úhrady finančnej účasti. Ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

7. Prijatím zákona č. 327/2005 Z. z. sa zákonodarca snažil o.i. o zabezpečenie reálneho prístupu k právam občanov, ktoré sú deklarované Ústavou SR, najmä pokiaľ ide o právo na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Cieľom zákonodarcu bolo zabezpečiť právo na právnu pomoc pre sociálne znevýhodnené osoby, a to aj v prípadoch, keď vystupujú na strane žalovaného a je proti nim žalobcom uplatnené právo v súdnom konaní.

8. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že usmernenie CPP je potrebné vnímať v kontexte normatívneho textu § 6b zákona č. 327/2005 Z. z., ktorý hovorí o primeraných okolnostiach žiadanej právnej pomoci, a preto možno konštatovať, že žalovaný dostatočne odôvodnil nemožnosť aplikácie § 6b zákona č. 327/2005 Z. z., keď poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ žiadal o poskytnutie právnej pomoci v zmenkovom spore, pre ktorý sa nevyžaduje obligatórne právne zastúpenie.

9. K tomuto kasačný súd uvádza, že je potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, že sťažovateľ v právnej veci, pre ktorú žiada právnu pomoc je v postavení žalovaného. Nemožno teda uvedené spájať s otázkou práva na prístup k súdu, ale treba sa koncentrovať na možnosť procesnej obrany. Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade zákon nevyžaduje obligatórne právne zastúpenie, možnosť procesnej

obrany v tomto prípade nie je obmedzená. S otázkou procesnej obrany taktiež súvisí ďalšia skutočnosť, ktorá má vplyv na posúdenie opodstatnenia prípadného poskytnutia právnej pomoci, pričom touto je prísna koncentrácia viažuca sa na námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu (vychádzajúc z § 471 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, v zmysle ktorého sa konania o zmenkovom platobnom rozkaze, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku dokončia podľa dovtedajších predpisov). Táto prísna koncentrácia, ktorá vyplýva priamo zo zákona, má za následok, že na žiadne skutočnosti, okrem tých vznesených v námietkach sa ďalej v konaní neprihliada. To znamená, že hoci by aj bola poskytnutá právna pomoc, jej opodstatnenie by touto skutočnosťou bolo značne limitované. Okrem uvedeného je z obsahu prostriedkov procesnej obrany, ktoré doposiaľ sťažovateľ využil a ktoré sú kasačnému súdu známe z administratívneho spisu, že tieto sú na takej formálnej ako aj obsahovej úrovni, ktorá odôvodňuje to, aby príslušný súd o nich riadne konal. Na základe uvedeného materiálneho posúdenia preto kasačný súd konštatuje, že v tomto prípade nejde o primerané okolnosti žiadanej právnej pomoci, v dôsledku čoho nie je splnená podmienka pre postup podľa § 6b zákona č. 327/2005 Z. z.

10. O trovách kasačného konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní.

11. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.